

Nr 8

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1966/67 inom ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

D R I F T B U D G E T E N

Åttonde huvudtiteln

Ecklesiastikdepartementet m. m.

1:o) **Ecklesiastikdepartementet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 1 (bilaga 10, punkt A 1, s. 12 och 13 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1966), vilket innebär en ökning av anslaget med 334 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för ecklesiastikdepartementet i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för ecklesiastikdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöning till departementschefen	84 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 854 000
3. Ersättning till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	640 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 325 000
	<hr/>
	Summa kr. 4 903 000

c) till *Ecklesiastikdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 4 903 000 kr.

2:o) **Ecklesiastikdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 2, s. 13), vilket innebär en ökning av anslaget med 84 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ecklesiastikdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 759 000 kr.

3:o) **Kommittéer m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 3, s. 13 och 14), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.

4:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 4, s. 14), vilket innebär en ökning av anslaget med 35 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 425 000 kr.

Kyrkliga ändamål

5:o) **Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 1, s. 181—184), vilket innebär en ökning av anslaget med 39 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för domkapitlen i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för domkapitlen, stiftsnämnderna och kyrkoherdarna för döva, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

Avlöningsstat

Utgifter

I. Domkapitlet i Stockholm

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	106 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	18 000
	<hr/>
Summa kr.	128 300

II. Kanslipersonal hos övriga domkapitel
samt stiftsnämnderna m.m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 714 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	54 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal....	1 139 500
	<hr/>
	Summa kr. 2 908 300

III. Tillfällig personal hos domkapitlen
m. m., enligt Kungl. Maj:ts bestämmande,
förslagsvis

	74 000
--	--------

IV. Skoglig personal hos stifts-
nämnderna m.m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	891 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	48 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	116 500
	<hr/>
	Summa kr. 1 056 000

V. Kyrkoherdar för döva

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	252 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslags- vis</i>	600
	<hr/>
	Summa kr. 253 400

VI. Sammanfattning

I. Domkapitlet i Stockholm	128 300
II. Kanslipersonal hos övriga domkapitel samt stiftsnämnderna m.m.	2 908 300
III. Tillfällig personal hos domkapitlen m.m., enligt Kungl. Maj:ts bestämmande	74 000
IV. Skoglig personal hos stiftsnämnderna m.m. ..	1 056 000
V. Kyrkoherdar för döva	253 400
	<hr/>
	Summa kr. 4 420 000

Särskilda uppbördsmedel

Bidrag från kyrkofonden	2 773 000
	<hr/>
	Nettoutgift kr. 1 647 000

c) till *Domkapitlen och stiftsnämnderna m.m.*: Avlöningar
för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 647 000 kr.

6:o) **Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 2, s. 184—186), vilket innebär en ökning av anslaget med 14 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 233 000 kr.

7:o) **Kleresistaten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 3, s. 186), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kleresistaten* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 kr.

8:o) **Vissa ersättningar till kyrkofonden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 4, s. 186), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa ersättningar till kyrkofonden* för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 5 051 000 kr.

9:o) **Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 5, s. 186—188), vilket innebär en ökning av anslaget med 14 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 131 000 kr.

10:o) **Stipendier för utbildande av präster, förtrogna med finska och lapska språken.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 6, s. 188), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier för utbildande av präster, förtrogna med finska och lapska språken*, för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 6 000 kr.

11:o) **Bidrag till restaurering av Uppsala domkyrka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 7, s. 188), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till restaurering av Uppsala domkyrka* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

12:o) **Bidrag till restaurering av Linköpings domkyrka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 8, s. 189), vilket innebär en minskning av anslaget med 600 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till restaurering av Linköpings domkyrka* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

13:o) **Ersättningar till kyrkor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 9, s. 189), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Ersättningar till kyrkor* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

14:o) **Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 10, s. 190), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord*, för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

15:o) **Bidrag till svenska ekumeniska nämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 11, s. 190), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska ekumeniska nämnden* för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 40 000 kr.

Skolväsendet

Centrala och regionala myndigheter m. m.

16:o) **Skolöverstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt D 1, s. 191—198) föreslagit riksdagen att dels godkänna de av departementschefen angivna riktlinjerna för organisationen av arbetet med pedagogiska hjälpmedel, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för skolöverstyrelsen enligt vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för skolöverstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67, dels ock till Skolöverstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 19 300 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Bengtson* och *Lundström* (I: 134) samt den andra inom andra kammaren av herrar *Ohlin* och *Hedlund* (II: 183), i vilka, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen måtte besluta inrätta två konsulenttjänster i skolöverstyrelsen med uppgift att behandla frågor rörande rörelsehindrade barn och i anledning därav till Skolöverstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1966/67 under åttonde huvudtiteln anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 80 000 kronor förhöjt förslagsanslag av 19 380 000 kronor.

Beträffande motiveringen till det motionsvis gjorda yrkandet hänvisas i motionerna till den motivering som anförts i motionerna I: 128 och II: 177. Utskottet får hänvisa till sistnämnda motion.

Utskottet. Vad angår det i motionerna I: 134 och II: 183 framställda yrkandet om inrättande i skolöverstyrelsen av två konsulenttjänster med uppgift att behandla frågor rörande rörelsehindrade barn får utskottet erinra om att olika frågor rörande omvårdnaden av de handikappade för närvarande är under utredning genom den inom socialdepartementet tillkallade handikapputredningen. Genom utredningens arbete kan de av motionärerna påvisade samordningsproblemen inom handikappområdet förväntas bli belysta och därigenom ett bättre underlag än nu åstadkommet för bedömning av vilka åtgärder som bör vidtagas. Vad angår skolöverstyrelsens resurser på området får utskottet vidare framhålla, att överstyrelsen genom 1964 års omorganisation fått sin konsulentorganisation väsentligt förstärkt och därjämte så uppbyggd att tillgängliga resurser relativt snabbt kan omfördelas allteftersom behoven skiftar. Utskottet anser sig kunna utgå ifrån att överstyrelsen vid utnyttjandet av denna organisation beaktar behovet av konsulentinsatser för behandling av frågor rörande de rörelsehindrade barnen. Utskottet finner sig med hänsyn till det nu sagda icke böra förorda bifall till motionerna.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 134 och II: 183, såvitt nu är i fråga,

a) godkänna de i statsrådsprotokollet angivna riktlinjerna för organisationen av arbetet med pedagogiska hjälpmedel;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för skolöverstyrelsen i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats;

c) godkänna följande avlöningsstat för skolöverstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 329 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	46 000
3. Arvoden till experter och tillfällig personal m. m., <i>förslagsvis</i>	1 775 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	12 150 000
	Summa kr. 19 300 000

d) till *Skolöverstyrelsen*: Avlöningar för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 19 300 000 kr.

17:o) **Skolöverstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 2, s. 199—201), vilket innebär en ökning av anslaget med 926 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skolöverstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 3 450 000 kr.

18:o) **Länsskolnämnderna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt D 3, s. 201—204) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för länsskolnämnderna enligt vad departementschefen förorddat, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för länsskolnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67, dels ock till *Länsskolnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 9 630 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ernulf* (I: 389) och den andra inom andra kammaren av fru *Nettelbrandt m. fl.* (II: 489), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta, att föreståndarbefattningarna vid hjälpmedelscentralerna omvandlas till heltidsbefattningar samt i anledning härav under ecklesiastikdepartementets huvudtitel till *Länsskolnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett med 360 000 kronor förhöjt förslagsanslag om 9 990 000 kronor.

Beträffande motiveringen för det motionsvis framförda yrkandet hänvisas till motionen II: 489.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär, bland annat, inordnande under länsskolnämnderna — dock ej skolnämnden för Stockholms stad och Stockholms län — av de hittills formellt fristående pedagogiska hjälpmedelscentralerna. Utskottet, som tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag, anser sig inte böra biträda det motionsvis framförda yrkandet om förändring av föreståndarbefattningarna vid centralerna till heltidstjänster och om en däremot svarande anslagsökning. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna I: 389 och II: 489.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 389 och II: 489,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för länsskolnämnderna i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för länsskolnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 789 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	466 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar till experter och tillfällig personal m. m., <i>förslagsvis</i>	546 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	2 829 000
	<hr/>
	Summa kr. 9 630 000

c) till *Länsskolnämnderna*: *Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 9 630 000 kr.

19:o) **Länsskolnämnderna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 4, s. 204—207), vilket innebär en ökning av anslaget med 590 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsskolnämnderna*: *Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 2 280 000 kr.

20:o) **Läroboksnämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 5, s. 207), vilket innebär en ökning av anslaget med 20 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Läroboksnämnden* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 320 000 kr.

21:o) **Bidrag till skolbibliotek.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 6, s. 208 och 209), vilket innebär anvisande av samma anslag som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) besluta att statsbidraget till skolbibliotek skall avvecklas för tiden efter den 1 juli 1966;

b) till *Bidrag till skolbibliotek* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.

22:o) **Bidrag till Sveriges elevers centralorganisation.** Kungl. Maj:t har (punkt D 7, s. 209) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till Sveriges elevers centralorganisation* för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 60 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Werner* och *Adolfsson* (I: 271) samt den andra inom andra kammaren av herr *Jansson m. fl.* (II: 334), i vilka hemställts att riksdagen till *Bidrag till Sveriges*

elevers centralorganisation för budgetåret 1966/67 måtte anvisa ett belopp av 100 000 kronor;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hilding m. fl.* (I: 391) och den andra inom andra kammaren av herr *Carlsson* i Tyresö *m. fl.* (II: 467), i vilka hemställts att riksdagen måtte under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1966/67 till Bidrag till Sveriges elevers centralorganisation anvisa 100 000 kronor.

Beträffande motiveringen för det i motionerna framställda yrkandet hänvisar utskottet till motionerna I: 271 och II: 467.

Utskottet. I den framväxande nya skolan utgör elevernas medverkan i förverkligandet av vissa av de intentioner, som ligger bakom såväl grundskolan som fackskolan och det nya gymnasiet, ett viktigt moment. Denna medverkan är förtjänt av stöd och uppmuntran, särskilt på det lokala planet men även centralt.

Bidrag av statsmedel till den centrala elevorganisationen (SECO) utgick första gången för budgetåret 1963/64. Anslaget var då 10 000 kr. och har därefter höjts först till 20 000 kr. och därefter till nuvarande belopp 50 000 kr. Utskottet finner det sannolikt, att en fortsatt successiv förstärkning av anslaget kan komma att anses motiverad. Vad nästa budgetår beträffar vill utskottet förorda bifall till Kungl. Maj:ts förslag om en anslagshöjning med 10 000 kr. till 60 000 kr. Utskottet tillstyrker alltså nämnda förslag och avstyrker motionerna I: 271 och II: 334 samt I: 391 och II: 467.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 271 och II: 334 samt I: 391 och II: 467, till *Bidrag till Sveriges elevers centralorganisation* för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 60 000 kronor.

Pedagogiskt utvecklingsarbete

23:o) **Statens försöksskola i Linköping: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt D 8, s. 210 och 211) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för statens försöksskola i Linköping enligt vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för statens försöksskola i Linköping, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67, dels ock till Statens försöksskola i Linköping: Avlöningar för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 978 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Eskilsson* (I: 262) samt den andra inom andra kammaren av herrarna *Wennerfors* och *Nordgren* (II: 344), i vilka hemställts att riksdagen måtte dels besluta att från och med den 1 juli 1966 uppflytta skolpsykologtjänsten vid statens försöksskola i Linköping från Ae 25 till Ae 27, dels till Statens försöksskola i Linköping: Avlöningar för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 983 000 kr.

Beträffande motiveringen för de motionsvis framställda yrkandena hänvisas till motionen II: 344.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Det i motionerna I: 262 och II: 344 framförda yrkandet avser lönegradsplaceringen av viss tjänst, vilken fråga numera regleras i avtalsväg. Med hänsyn härtill bör motionerna icke föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 262 och II: 344, såvitt de avser lönegradsplaceringen av viss tjänst, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 262 och II: 344, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för statens försöksskola i Linköping i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens försöksskola i Linköping, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 399 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	6 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	573 000
	Summa kr. 1 978 000

c) till *Statens försöksskola i Linköping*: Avlöningar för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 978 000 kr.

24:o) **Statens försöksskola i Linköping: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 9, s. 211 och 212), vilket innebär en ökning av anslaget med 20 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens försöksskola i Linköping: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 124 000 kr.

25:o) **Information om skolreformerna.** Kungl. Maj:t har (punkt D 11, s. 216—218) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 380 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Nyman* och *Lundberg* (I: 265) samt den andra inom andra kammaren av herrar *Wennerfors* och *Nordgren* (II: 343), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att Kungl. Maj:t uppdrager åt skolöverstyrelsen att som ett hjälpmedel åt avnämarna utarbeta en informationsbroschyr angående förefintliga betygssystem samt olika betygsblankettens innebörd.

Beträffande motiveringen för det motionsvis framställda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen II: 343.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Vad angår det i motionerna I: 265 och II: 343 framställda yrkandet beträffande en informationsbroschyr anser sig utskottet kunna utgå ifrån att skolöverstyrelsen har sin uppmärksamhet riktad på det behov av information i olika hänseenden, som kan föreligga, och att överstyrelsen också vidtar lämpliga åtgärder för tillgodoseende av behovet. Utskottet anser därför, att nämnda motioner icke bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att riksdagen må till *Information om skolreformerna* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 380 000 kr.;

II. att motionerna I: 265 och II: 343 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Det obligatoriska skolväsendet m. m.

26:o) **Grundskolor m. m.: Bidrag till driften av grundskolor m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt D 12, s. 219—228) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att besluta om åtgärder för underlättande av finskspråkiga barns skolgång, dels till Grundskolor m. m.: Bidrag till driften av grundskolor m. m. för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 000 kr.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehaft dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr

Blomquist m. fl. (I: 28) och den andra inom andra kammaren av herr *Werner m. fl.* (II: 49), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att försöksverksamhet anordnas rörande undervisning i familjeetiska och vissa andra samlevnadsfrågor i enlighet med de i motionerna angivna synpunkterna;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Wirtén* och *Nyman* (I: 170) samt den andra inom andra kammaren av herr *Mundebo m. fl.* (II: 217), i vilka hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att skolöverstyrelsen får i uppdrag att utföra en utvidgad försöksverksamhet med undervisning i maskinskrivning med syfte att komma fram till förslag om ändring av läroplanen för grundskolan, så att samtliga elever erhåller färdighet att skriva maskin;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Holmberg m. fl.* (I: 263) och den andra inom andra kammaren av herr *Bohman m. fl.* (II: 333), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om parlamentarisk utredning och förslag i beaktande av de i motionerna angivna synpunkterna rörande möjligheterna att på kort respektive lång sikt vidtaga förbättrande åtgärder på grundskolans högstadium inom ramen för samhällets resurser;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 381) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 474), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte I. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om översyn och därav föranledda förslag beträffande linjedelningen på grundskolans högstadium på i motionerna anförda grunder, II. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om upptagande av överläggningar mellan staten och kommunförbunden beträffande frågan om utformningen av statsbidrag till skrivhjälp åt lärare, III. i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad i motionerna anförts beträffande klassernas storlek;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Elvy Olsson m. fl.* (I: 401) samt den andra inom andra kammaren av herrar *Johansson* i Skärstad och *Johansson* i Växjö (II: 479), i vilka hemställts att riksdagen för sin del måtte besluta, att ämnet hemkunskap på grundskolans schema må jämföras med ämnena musik, teckning och slöjd enligt i motionerna anförda grunder.

Beträffande motiveringen till de motionsvis framförda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 49, I: 170, II: 333, II: 474 och I: 401.

Över motionerna I: 170 och II: 217 har utlåtande i vederbörlig ordning inhämtats från *skolöverstyrelsen*.

Utskottet. Med hänsyn till det ökade antalet finsktalande barn i svenska skolor och de svårigheter dessa haft att följa undervisningen har departementschefen funnit det önskvärt, att särskilda åtgärder i form av exempelvis stöd-

undervisning får vidtagas för att underlätta dessa barns skolgång. I anslutning härtill har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att besluta om åtgärder för underlättande av finskspråkiga barns skolgång. Utskottet tillstyrker, att det begärda bemyndigandet lämnas Kungl. Maj:t.

Departementschefens beräkning av medelsbehovet under anslaget har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet tillstyrker därför bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Vad beträffar det i motionerna I: 28 och II: 49 gjorda yrkandet angående försöksverksamhet med undervisning i familjeetiska och vissa andra samlevnadsfrågor får utskottet framhålla, att skolöverstyrelsen i sitt fortlöpande arbete på att till innehåll och metoder förnya undervisningen i skolorna får förutsättas beakta även de problem, som är förknippade med undervisningen inom de i motionerna åsyftade områdena. Utskottet finner därför, att motionerna I: 28 och II: 49 icke bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motionerna I: 170 och II: 217 har framställts yrkande om försöksverksamhet med undervisning i maskinskrivning. Skolöverstyrelsen har i sitt över dessa motioner avgivna utlåtande uttalat, att intresset för undervisning i ämnet torde vara betydande bland grundskolans elever. Överstyrelsen har sin uppmärksamhet riktad på behovet av sådan undervisning och avser att redan under år 1966 utföra vissa förberedande undersökningar och därefter framlägga ett förslag.

Med hänsyn till vad skolöverstyrelsen sålunda anfört synes syftet med motionerna I: 170 och II: 217 vara tillgodosett. Utskottet finner därför, att dessa motioner icke bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Med anledning av vad i motionerna I: 263 och II: 333 anförts angående behovet av en parlamentarisk utredning rörande möjligheterna att på kort respektive lång sikt inom ramen för samhällets resurser vidtaga förbättrande åtgärder på grundskolans högstadium får utskottet erinra om att inom skolöverstyrelsen på grundval av hittills vunna erfarenheter pågår ett omfattande arbete med sikte på en revision av grundskolans läroplan. Utskottet, som finner detta vara riktigt och ändamålsenligt, har icke av vad i nyssnämnda motioner anförts blivit övertygat om lämpligheten av att i enlighet med motionärernas förslag hemställa om en parlamentarisk utredning. Utskottet finner alltså, att motionerna I: 263 och II: 333 icke bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under punkten I. i motionerna I: 381 och II: 474 har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om översyn och därav föranledda förslag beträffande linjedelningen på grundskolans högstadium på i motionerna anförda grunder. Utskottet är väl medvetet om de av motionärerna avsedda problemen men finner syftet med det i motionerna under punkten I. gjorda yrkandet tillgodosett genom det utredningsarbete som, enligt vad i det föregående sagts, för närvarande pågår inom skolöverstyrelsen. Nämnda yrkande i motionerna I: 381 och II: 474 torde därför icke böra föranleda någon åtgärd från riksdagen.

Den år 1964 beslutade gymnasiereformen innebar beträffande skrivhjälp åt lärarna, att dylik hjälp accepterades som en reguljär anordning inom gymnasium och fackskola. Vid utformningen av de nya statsbidragsreglerna för dessa skolor har hänsyn tagits till att kommunerna härvidlag övertar kostnader, som hittills åvilat staten i egenskap av huvudman för de statliga gymnasierna. Skolöverstyrelsen har bedömt det som i högsta grad angeläget, att motsvarande stödåtgärd ställes till förfogande inom skolväsendet i övrigt, där behov av en sådan avlastning av lärarna föreligger. Även departementschefen har ansett skrivhjälp åt lärarna böra förekomma inom olika skolformer och har uttalat, att det bör ankomma på vederbörande huvudmän att svara för kostnaderna för skrivhjälpen.

Under punkten II. i motionerna I: 381 och II: 474 har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om upptagande av överläggningar mellan staten och kommunförbunden beträffande frågan om utformningen av statsbidrag till skrivhjälp åt lärare. Som stöd härför har uttalats, att utgifter i samband med skrivhjälp åt lärarna måste betraktas som en del av lärarlönekostnaderna och att det därför är naturligt, att statsbidrag utgår.

Utskottet vill för sin del framhålla vikten av att lärarna icke genom att belastas med uppgifter av rutinkaraktär — exempelvis skrivgöromål — utanför de egentliga läraruppgifterna blir beskurna i sina möjligheter att fullt ut ägna sina krafter åt dessa. Utskottet delar alltså den uppfattning, som uttalats såväl i propositionen som i motionerna, nämligen att skrivhjälp bör ställas till förfogande i de fall, då behov föreligger av en avlastning av skrivuppgifter från lärarna. I detta sammanhang vill utskottet erinra om att det för närvarande pågår en utredning rörande lärarnas arbetsförhållanden.

Vad beträffar kostnadsfrågan torde departementschefens ståndpunktstagande innebära, att skrivpersonal ansetts hänförlig till sådan »annan erforderlig personal» som det jämlikt gällande författningar åligger huvudmannen att tillhandahålla och vars lönekostnader icke ingår i nuvarande statsbidragsunderlag.

Det synes utskottet icke helt uteslutet, att kostnaderna för skrivhjälp i en framtid kan få den betydelse att hänsyn till dem får tas vid överväganden angående fördelningen av det ekonomiska ansvaret för det allmänna skolväsendet. I dagens läge anser utskottet emellertid icke tillräckliga skäl föreligga att enligt motionärernas yrkande anhålla om upptagande av överläggningar. Den under punkten II. i motionerna I: 381 och II: 474 gjorda hemställan torde därför icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under hänvisning till statistiska uppgifter angående klassernas genomsnittstorlek i grundskolan och folkskolan har departementschefen uttalat, att det under senare år skett en väsentlig minskning av antalet elever per klass. Denna minskning har gått längre än som förutsatts i 1962 års grundskolebeslut och departementschefen har funnit det angeläget, att inom ramen för detta beslut omedelbara åtgärder vidtas i syfte att åstadkomma, att skolorganisationen blir sådan, att tillgängliga resurser utnyttjas på lämpligaste sätt. Vidare har i propositionen uttalats, att det ankommer på skolmyndigheterna att tillse, att antalet

klassavdelningar begränsas i den utsträckning, som under hänsynstagande till olika förhållanden är möjlig. I anslutning till detta uttalande har i motionerna I: 381 och II: 474 understrukits vikten av att vid skolmyndigheternas handlande härvidlag vederbörlig hänsyn tas till landsbygdens intressen. Motionärerna har framhållit olägenheterna med indragning av skolor i form av påfrestningar för barnen genom långa skolvägar, ökade kostnader för kommunerna för skolskjutsar och eventuellt behov av nyinvesteringar i lokaler. I motionerna har under punkten III. hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad i motionerna anförts beträffande klassernas storlek.

För frågan om lärar- och lokalåtgång inom skolväsendet är otvivelaktigt klassernas storlek av mycket stor betydelse. Utskottet delar departementschefens uppfattning, att inom ramen för 1962 års grundskolebeslut sådana åtgärder beträffande klassernas storlek bör vidtagas, att tillgängliga resurser utnyttjas på lämpligaste sätt. Samtidigt vill utskottet understryka, att frågan om en begränsning av antalet klassavdelningar måste bedömas under hänsynstagande till föreliggande olika lokala förhållanden. Utskottet finner ej anledning att söka exemplifiera de omständigheter, vartill skolmyndigheterna får förutsättas ta hänsyn vid sin prövning av klasstorlekarna, men anser sig kunna utgå ifrån att handläggningen blir sådan att de av motionärerna befarade ogynnsamma verkningarna icke skall inträffa. Utskottet finner icke tillräckliga skäl föreligga, att riksdagen i särskild skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad i motionerna anförts beträffande klassernas storlek. Motionerna I: 381 och II: 474 synes sålunda ej heller i vad de gäller punkten III. böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet anser sig icke böra biträda det i motionerna I: 401 och II: 479 framställda yrkandet, att riksdagen för sin del skulle besluta, att ämnet hemkunskap på grundskolans schema må jämföras med ämnena musik, teckning och slöjd.

Vad departementschefen anför under förevarande anslag har icke i vidare mån än som framgått av det föregående givit utskottet anledning till uttalande.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att besluta om åtgärder för underlättande av finskspråkiga barns skolgång;

b) till *Grundskolor m. m.: Bidrag till driften av grundskolor m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 000 kr.;

II. att motionerna I: 28 och II: 49 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 170 och II: 217 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

IV. att motionerna I: 263 och II: 333 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

V. att motionerna I: 381 och II: 474, såvitt avser punkten I. i motionernas hemställan, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

VI. att motionerna I: 381 och II: 474, såvitt avser punkten II. i motionernas hemställan, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

VII. att motionerna I: 381 och II: 474, såvitt avser punkten III. i motionernas hemställan, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

VIII. att motionerna I: 401 och II: 479 icke må av riksdagen bifallas.

27:o) Grundskolor m. m.: Särskilt stöd åt undervisningen i rikets nordligaste gränsorter m. m. Kungl. Maj:t har (punkt D 13, s. 228—230) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 84 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahlberg m. fl.* (I: 386) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.* (II: 480), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att till Grundskolor m. m.: Särskilt stöd åt undervisningen i rikets nordligaste gränsorter m. m. för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 149 500 kr.

Beträffande motiveringen till det motionsvis gjorda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen II: 480.

Utskottet. Ur detta anslag har tidigare utgått bidrag till ett flertal olika ändamål. Kungl. Maj:ts förslag för nästa budgetår innebär en anslagsminskning med 141 000 kr. föranledd av att flertalet utgiftsändamål under anslaget föreslagits antingen slopade eller tillgodosedda under andra anslag. För nästa budgetår beräknas medel endast till tre ändamål nämligen lekskolekurser, bygdekurser vid Tornedalens folkhögskola och stipendier åt elever vid vissa folkhögskolor.

Utskottet, som icke har någon erinran mot den sålunda föreslagna minskningen av antalet ändamål, för vilka anslaget är avsett, vill beträffande lekskolekurserna betona det värde dessa kurser erfarenhetsmässigt har. Skolöverstyrelsen har ifrågasatt, om icke huvudansvaret för den fortsatta utformningen av verksamheten borde överföras från överstyrelsen till socialstyrelsen. Utskottet vill för sin del uttala, att starka skäl talar för att lekskolekurserna även fortsättningsvis står under den centrala skolmyndighetens tillsyn.

Det i förutnämnda motioner gjorda yrkandet innebär i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag en ökning av medelsanvisningen med 65 500 kr., varav 40 000 kr.

som särskilt stöd åt Tornedalens folkhögskola och 25 500 kr. som ökning av den av Kungl. Maj:t beräknade medelsanvisningen om 37 500 kr. till den av samma folkhögskola bedrivna bygdekursverksamheten.

Utskottet vill med anledning av yrkandet i motionerna erinra om att riksdagen tidigare år i avvaktan på utredning och förslag angående ett nytt statsbidragssystem för folkhögskolorna under anslaget Bidrag till driften av folkhögskolor ställt särskilda medel till förfogande till provisorisk förstärkning av skolornas driftbidrag. Sedan nämnda utredning numera avslutats, har proposition i anledning av utredningsförslaget avlämnats till årets riksdag. Då någon reell minskning av statens stöd till Tornedalens folkhögskola icke torde vara avsedd, synes med hänsyn till det nu anförda icke finnas tillräckliga skäl att under förevarande anslag för nästa budgetår beräkna medel till särskilt stöd åt denna folkhögskola. Icke heller anser sig utskottet böra biträda motionärernas yrkande om en ökning i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag av det under anslaget beräknade beloppet till bygdekurser. Utskottet finner sig sålunda icke böra tillstyrka motionerna I: 386 och II: 480.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 386 och II: 480, till *Grundskolor m. m.: Särskilt stöd åt undervisningen i rikets nordligaste gränssorter m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 84 000 kr.

28:o) **Nomadskolor: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 14, s. 231 och 232), vilket innebär en ökning av anslaget med 185 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för nomadskolorna i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för nomadskolorna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	812 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	13 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 132 000
	<hr/>
Summa kr.	1 957 000

Särskilda uppbördsmedel

Ersättning från byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond	17 000
	Nettoutgift kr. 1 940 000

c) till *Nomadskolor: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 940 000 kr.

29:o) **Nomadskolor: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 15, s. 232—234), vilket innebär en ökning av anslaget med 112 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nomadskolor: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 042 000 kr.

30:o) **Specialskolan m. m.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 16, s. 234—238), vilket innebär en med 1 050 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för specialskolan m. m. i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för specialskolan m. m. att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 794 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	489 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	7 672 000
	Summa kr. 12 955 000

c) till *Specialskolan m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 12 955 000 kr.

31:o) **Specialskolan m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 17, s. 239—241), vilket innebär en med 421 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Specialskolan m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 3 856 000 kr.

32:o) **Specialskolan m. m.: Engångsanskaffning av utrustning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 18, s. 241 och 242), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Specialskolan m. m.: Engångsanskaffning av utrustning m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 460 000 kr.

33:o) **Bidrag till förskolor och skolhem för döva barn.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 19, s. 242 och 243), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till förskolor och skolhem för döva barn* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 472 000 kr.

34:o) **Resor för specialskolelever jämte ledsagare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 20, s. 243 och 244), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resor för specialskolelever jämte ledsagare* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kr.

Gymnasiala skolor m. m.

35:o) **Bidrag till driften av kommunala gymnasiala skolor.** Kungl. Maj:t har (punkt D 21, s. 245—259) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 621 434 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehäft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 381) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 474), i vilka under punkten V. hemställts att riksdagen vid sin behandling av Bidrag till driften av kommunala gymnasiala skolor under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1966/67 måtte bevilja ett förslagsanslag av 623 434 000 kr.

Beträffande motiveringen för det i motionerna gjorda yrkandet hänvisar utskottet till motionen II: 474.

Utskottet. Det i motionerna I: 381 och II: 474 under punkten V. framförda yrkandet innebär en ökning av förevarande anslag med 2 milj. kr. utöver det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet. Motionärerna anser nämligen det i propositionen beräknade beloppet om 1 milj. kr. till särskilda stödåtgärder för elever,

som intas i gymnasium från grundskolan eller från äldre skolformer, vara för snävt tilltaget. Vidare har motionärerna i anslutning till ett av skolöverstyrelsen framfört förslag ansett, att stödåtgärder även bör få ifrågakomma i matematik för elever på handelsgymnasiets ettåriga studentlinje.

Utskottet anser sig icke böra frågå departementschefens beräkning av medelsbehovet till stödåtgärder. Ej heller finner utskottet anledning föreslå någon utvidgning utöver vad Kungl. Maj:t förutsatt av de fall då stödåtgärder bör få ifrågakomma. Utskottet anser sig sålunda icke böra förorda bifall till motionerna I: 381 och II: 474 i vad gäller ifrågavarande yrkande.

Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt har icke heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 381 och II: 474, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till driften av kommunala gymnasiala skolor* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 621 434 000 kr.

36:o) **Statliga skolor för vuxna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt D 22, s. 259—261) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för de statliga skolorna för vuxna enligt vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för de statliga skolorna för vuxna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67, dels till Statliga skolor för vuxna: Avlöningar för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 2 255 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av fru *Sjövall m. fl.* (II: 495) väckt motion, i vilken hemställts att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning avseende postskolär språkutbildning efter de riktlinjer som anges i motionen.

Beträffande motiveringen för motionsyrkandet får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Det i motionen II: 495 gjorda yrkandet om utredning av frågan om viss språkutbildning finner sig utskottet med hänsyn till väntade förslag på vuxenutbildningsområdet icke böra biträda. Utskottet anser därför, att motionen icke bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för de statliga skolorna för vuxna i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för de statliga skolorna för vuxna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	109 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	83 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 062 500
Summa kr.	2 255 000

c) till *Statliga skolor för vuxna: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 2 255 000 kr.;

II. att motionen II: 495 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

37:o) **Statliga skolor för vuxna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 23, s. 261 och 262), hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statliga skolor för vuxna: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 859 000 kr.

38:o) **Bidrag till driften av kommunala skolor för vuxna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 24, s. 262), vilket innebär en med 3 585 000 kr. ökad medelsanvisning och ny anslagsrubrik, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av kommunala skolor för vuxna* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 5 725 000 kr.

39:o) **Statliga realskolor: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 25, s. 263—268) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att under anslaget till avlöningar vid statliga realskolor fastställa personalförteckning och att besluta om antalet på förteckningen uppförda tjänster i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för de statliga realskolorna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

U t g i f t e r

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	74 020 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 010 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>för- slagsvis</i>	7 607 500
	Summa kr. 82 637 500

Särskilda uppbördsmedel

Avkastning av donationer från kronan m. m.	37 500
	Nettoutgift kr. 82 600 000

c) till *Statliga realskolor: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 82 600 000 kr.

40:o) **Statliga realskolor: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 26, s. 268) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statliga realskolor: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 4 290 000 kr.

41:o) **Bidrag till driften av högre kommunala skolor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 27, s. 269 och 270), vilket innebär en minskning av anslaget med 29 150 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av högre kommunala skolor* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 35 200 000 kr.

42:o) **Privatskolor: Bidrag till vissa privatskolor.** Kungl. Maj:t har (punkt D 28, s. 270—273) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra kungörelsen den 23 april 1964 (nr 137) om statsbidrag till vissa privatskolor i enlighet med vad departementschefen förordat, dels till Privatskolor: Bidrag till vissa privatskolor för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 18 215 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Göran Karlsson m. fl.* (I: 166) och den andra inom andra kammaren av herr *Lothigius m. fl.* (II: 215), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta, att driftbidrag skall utgå till Grännaskolan enligt samma grunder som nu gäller för bidrag till vissa privatskolor.

Beträffande motiveringen för det motionsvis gjorda yrkandet torde få hänvisas till motionen **II: 215**.

Utskottet. I propositionen har redovisats, att skolöverstyrelsen hemställt *dels* om vissa ändringar i kungörelsen den 23 april 1964 (nr 137) om statsbidrag till vissa privatskolor i syfte att åstadkomma en anpassning av de i kungörelsen meddelade bestämmelserna om beräkning av avlöningsbidrag till vissa ändringar i timplärarkungörelsen den 28 juni 1962 (nr 481) och till de av Kungl. Maj:t den 28 juni 1963 meddelade bestämmelserna om arvode åt pensionsavgången lärare, *dels ock* att bestämmelserna om statsbidrag till stödundervisning, specialundervisning och särskild undervisning i 11 § 2 mom. kungörelsen den 19 december 1958 (nr 665) om statsbidrag till driftkostnader för det allmänna skolväsendet i tillämpliga delar skall få gälla även för privatskolorna. I anslutning härtill har departementschefen föreslagit Kungl. Maj:t att inhämta riksdagens bemyndigande att meddela föreskrifter om ändring i statsbidragskungörelsen för privatskolorna. Utskottet har ingen erinran mot att de av skolöverstyrelsen föreslagna anpassningsåtgärderna i statsbidragshänseende vidtages beträffande ifrågavarande privatskolor. Utskottet tillstyrker därför, att Kungl. Maj:t erhåller erforderligt bemyndigande.

Vad angår det motionsvis gjorda yrkandet om driftbidrag till Grännaskolan får utskottet erinra om att utskottet förra året under anslaget Privatskolor: Bidrag till vissa internatskolor m. m. behandlade bl. a. ett motionsvis framställt yrkande om statsbidrag till Grännaskolan från sistnämnda anslag. Utskottet ansåg sig emellertid då med hänsyn till pågående utredningsarbete angående de utlandssvenska barnens skolgång m. m. icke böra förorda statsbidrag till Grännaskolan. Enligt vad utskottet har sig bekant beräknas utredningens arbete vara avslutat inom loppet av innevarande år. Utskottet anser att man inte genom en punktvis vidtagen utvidgning av kretsen av statsunderstödda privatskolor bör föregripa en prövning i ett sammanhang av de frågor utredningen arbetar med. Emellertid förutsätter utskottet liksom tidigare år, att Kungl. Maj:t kommer att ha sin uppmärksamhet riktad på Grännaskolans ekonomiska förhållanden och, därest det visar sig nödvändigt innan något på utredningens arbete grundat förslag kan framläggas, överväger frågan om särskilt stöd till denna skola. Med hänsyn härtill finner sig utskottet icke böra förorda bifall till det i nämnda motioner framförda yrkandet om statsbidrag till Grännaskolan.

Vad departementschefen anfört och förordat under denna punkt har icke givit utskottet anledning till erinran eller — i annan mån än som framgått av det föregående — särskilt uttalande.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med beaktande av vad utskottet anfört, bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra kungörelsen den 23 april 1964 (nr 137) om statsbidrag till vissa privatskolor i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 166 och II: 215, till *Privatskolor: Bidrag till vissa privatskolor* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 18 215 000 kr.

43:o) **Privatskolor: Bidrag till vissa internatskolor m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt D 29, s. 274) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Eskilsson m. fl.* (I: 273) och den andra inom andra kammaren av fru *Ekroth m. fl.* (II: 470), i vilka hemställts att statsbidraget till Mariannelundsskolan under budgetåret 1966/67 utvidgas att omfatta jämväl kostnaderna för den tvååriga realskolan.

Beträffande motiveringen för det motionsvis framställda yrkandet hänvisar utskottet till motionen II: 470.

Utskottet. Beträffande det i motionerna I: 273 och II: 470 framställda yrkandet om utvidgning av statsbidraget till Mariannelundsskolan till att omfatta även skolans tvååriga realskollinje får utskottet erinra om att detta spörsmål behandlades av utskottet även förra året med anledning av ett motionsvis framställt yrkande. Utskottet anser sig nu liksom förra året i avvaktan på resultatet av pågående utredningsarbete beträffande internatskolorna, omnämnt under närmast föregående punkt, icke böra förorda någon utvidgning av omfattningen av statsbidraget till nämnda skola. Utskottet avstyrker alltså bifall till motionerna I: 273 och II: 470.

Vad departementschefen under förevarande punkt anfört och förordat har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet tillstyrker därför bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 273 och II: 470, till *Privatskolor: Bidrag till vissa internatskolor m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kr.

44:o) **Intagningsnämnder vid realskolor m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 30, s. 274 och 275), vilket innebär en minskning av anslaget med 66 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Intagningsnämnder vid realskolor m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 kr.

45:o) **Kostnader för vissa examina.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 31, s. 275 och 276), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 035 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för vissa examina* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 2 575 000 kr.

46:o) **Sjöbefälsskolorna: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 32, s. 276—278), vilket innebär en ökning av anslaget med 170 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för sjöbefälsskolorna i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för sjöbefälsskolorna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 881 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	40 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 539 000
	Summa kr. 4 460 000

c) till *Sjöbefälsskolorna: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 4 460 000 kr.

47:o) **Sjöbefälsskolorna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 33, s. 278 och 279), vilket innebär en ökning av anslaget med 74 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjöbefälsskolorna: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 454 000 kr.

48:o) **Sjöbefälsskolorna: Utrustning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 34, s. 279 och 280), vilket innebär en minskning av anslaget med 450 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjöbefälsskolorna: Utrustning m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 280 000 kr.

49:o) **Konstfackskolan: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 35, s. 280—284), vilket innebär en ökning av anslaget med 465 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits på statens vägnar träffa avtal med Stockholms stad om fördelningen av vissa kostnader för konstfackskolan under budgetåret 1966/67;

b) godkänna följande avlöningsstat för konstfackskolan, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

U t g i f t e r

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	991 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	95 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 093 600
	<hr/>
Summa kr.	3 179 900

Särskilda uppbördsmedel

1. Elevavgifter, <i>förslagsvis</i>	22 000
2. Avkastning av Sjöstedtska fonden	2 900
3. Bidrag från Stockholms stad, <i>förslagsvis</i>	240 000
	<hr/>
Nettoutgift kr.	2 915 000

c) till *Konstfackskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 2 915 000 kr.

50:o) **Konstfackskolan: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 36, s. 285 och 286), vilket innebär en ökning av anslaget med 85 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Konstfackskolan: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 575 000 kr.

51:o) **Konstfackskolan: Undervisningsmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 37, s. 286), vilket innebär en ökning av anslaget med 35 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Konstfackskolan: Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 270 000 kr.

52:o) **Bidrag till Bergsskolan i Filipstad.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 38, s. 287—291), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Bergsskolan i Filipstad* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 330 000 kr.

53:o) **Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 39, s. 291), vilket innebär en ökning av anslaget med 11 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 219 000 kr.

54:o) **Bidrag till driften av enskilda yrkesskolor m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 40, s. 291—294) hemställer utskottet, att riksdagen må

- a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i de i statsrådsprotokollet angivna fallen meddela särskilt beslut om statsbidrag;
- b) till *Bidrag till driften av enskilda yrkesskolor m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.

55:o) **Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt D 41, s. 294 och 295) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 3 684 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Stefanson m. fl.* (I: 408) och den andra inom andra kammaren av herr *Nordgren m. fl.* (II: 492), i vilka hemställts att riksdagen, med bifall till skolöverstyrelsens förslag om inrättande av ytterligare 400 bidragsrum, måtte besluta att till *Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m.* anvisa ett förslagsanslag av 3 949 000 kr.

Beträffande motiveringen för det motionsvis framställda yrkandet hänvisar utskottet till motionen I: 408.

Utskottet. Av statsrådsprotokollet framgår, att skolöverstyrelsen föreslagit en ökning av antalet bidragsrum under detta anslag från nuvarande 2 200 till 2 600, men att departementschefen inte ansett sig kunna tillstyrka denna ökning utan för nästa budgetår räknat med oförändrat antal. I motionerna I: 408 och II: 492 har föreslagits en höjning av anslaget till 3 949 000 kr., vilket skulle möjliggöra nämnda ökning av bidragsrummens antal.

Utskottet är väl medvetet om betydelsen av den yrkesutbildning, som äger rum inom näringslivet, men anser sig med hänsyn till de överväganden, som förestår med anledning av yrkesutbildningsberedningens nyligen framlagda betänkande, icke böra biträda det i motionerna gjorda yrkandet. Motionerna I: 408 och II: 492 bör därför icke bifallas av riksdagen.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 408 och II: 492, till *Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 3 684 000 kr.

56:o) **Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 42, s. 296), vilket innebär en minskning av anslaget med 50 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov* för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 45 000 kr.

57:o) **Resestipendier för yrkesutbildning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 43, s. 296 och 297), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resestipendier för yrkesutbildning* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

58:o) **Vissa kurser för ingenjörer m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 44, s. 297 och 298) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kurser för ingenjörer m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 798 000 kr.

Viss utbildning av sjukvårdspersonal

59:o) **Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 45, s. 299 och 300), vilket innebär en ökning av anslaget med 4 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för barnmorskeläroanstalten i Stockholm, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	126 000
2. Arvoden till biträdande överlärare och tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	65 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	100 000
	<hr/>
	Summa kr. 291 000

b) till *Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 291 000 kr.

60:o) **Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 46, s. 301 och 302), vilket innebär en minskning av anslaget med 94 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 190 000 kr.

61:o) **Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 47, s. 302—304), vilket innebär en ökning av anslaget med 4 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för barnmorskeläroanstalten i Göteborg, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	154 000
2. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	60 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	111 000

Summa kr.	325 000
-----------	---------

b) till *Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 325 000 kr.

62:o) **Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 48, s. 304 och 305), vilket innebär en minskning av anslaget med 97 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 58 000 kr.

63:o) **Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 49, s. 305 och 306), vilket innebär en ökning av anslaget med 53 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjuksköterskeskola i Stockholm, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	157 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	6 000
3. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	208 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	644 000
	<hr/>
	Summa kr. 1 015 000

b) till *Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 015 000 kr.

64:o) **Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 50, s. 306—308), vilket innebär en ökning av anslaget med 20 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 255 000 kr.

65:o) **Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 51, s. 308 och 309), vilket innebär en ökning av anslaget med 63 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjuksköterskeskola i Göteborg, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	67 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	5 700
3. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	149 300
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	338 000
	<hr/>
	Summa kr. 560 000

b) till *Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 560 000 kr.

66:o) **Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 52, s. 309—311), vilket innebär en minskning av anslaget med 37 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 405 000 kr.

67:o) **Statens sjuksköterskeskola i Norrköping: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 53, s. 311), vilket innebär en ökning av anslaget med 47 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjuksköterskeskola i Norrköping, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	42 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	8 000
3. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	136 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	349 000

Summa kr. 535 000

b) till *Statens sjuksköterskeskola i Norrköping: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 535 000 kr.

68:o) **Statens sjuksköterskeskola i Norrköping: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 54, s. 312 och 313), vilket innebär en ökning av anslaget med 45 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjuksköterskeskola i Norrköping: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 354 000 kr.

69:o) **Bidrag till vissa sjuksköterskeskolor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 55, s. 313—316), vilket innebär en ökning av anslaget med 66 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa sjuksköterskeskolor* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 310 000 kr.

70:o) **Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 56, s. 316—321), vilket innebär en ökning av anslaget med 613 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	11 000
2. Arvoden åt tillfälliga lärare m. m., <i>förslagsvis</i> ..	1 480 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 274 000
	<hr/>
	Summa kr. 2 765 000

b) till *Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor*: Avlöningar för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 2 765 000 kr.

71:o) **Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 57, s. 321—323), vilket innebär en ökning av anslaget med 400 000 kr., hemställer utskottet, att riksdagen må till *Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kr.

72:o) **Utbildning av viss sjukvårdspersonal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 58, s. 323—328), vilket innebär en ökning av anslaget med 75 000 kr., hemställer utskottet, att riksdagen må till *Utbildning av viss sjukvårdspersonal* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 745 000 kr.

I n v e s t e r i n g s b i d r a g

73:o) **Bidrag till byggnadsarbeten inom skolväsendet m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt D 61, s. 330—340) föreslagit riksdagen att dels godkänna att enligt de grunder departementschefen förordat statsbidrag må utgå till tekniska hjälpmedel och särskild inredning av lokaler i obligatoriska skolor för specialundervisning i hörselklass, dels till Bidrag till byggnadsarbeten inom skolväsendet m. m. för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 215 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bertil Petersson m. fl.* (I: 266) och den andra inom andra kammaren av fru *Torbrink m. fl.* (II: 341), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer, att statsbidraget till provisoriska skollokaler uppräknas till en nivå, som motsvarar penningvärdets förändring sedan utfärdandet av kungörelserna 1957: 318 och 1957: 480;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 382) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 475), i vilka hemställts att riksdagen vid sin behandling av Bidrag till byggnadsarbeten inom skolväsendet m. m. under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1966/67 måtte bevilja ett förslagsanslag av 225 000 000 kr.,¹

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Dahlén* och *Karl-Erik Eriksson* (I: 387) samt den andra inom andra kammaren av fru *Nettelbrandt m. fl.* (II: 490), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att i investeringsramen för byggnader för grundskolan 190 milj. kr. skall avse permanenta anläggningar och 200 milj. kr. provisoriska;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Elvy Olsson* och herr *Johan Olsson* (I: 402) samt den andra inom andra kammaren av herr *Johansson* i Växjö (II: 478), i vilka hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning av frågan om statsbidrag till lokaler, där eleverna kan uppehålla sig under undervisningsfri tid i skolan enligt i motionerna anförda riktlinjer.

Beträffande motiveringarna för de motionsvis framförda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 266, II: 475, II: 490 och I: 402.

Utskottet. Under förevarande anslagspunkt har departementschefen redovisat ett av skolöverstyrelsen framlagt förslag om statsbidrag till tekniska hjälpmedel och särskild inredning av lokaler i obligatoriska skolor för specialundervisning i hörselklass. Utskottet tillstyrker, att riksdagen godkänner av departementschefen förordade grunder för statsbidrag till nämnda ändamål.

Den av Kungl. Maj:t begärda medelsanvisningen för nästa budgetår utgår från följande investeringsramar, nämligen för grundskolan 390 milj. kr., varav 310 milj. kr. för permanenta och 80 milj. kr. för provisoriska anläggningar, samt för gymnasiet, fackskolan och yrkesskolan 180 milj. kr., varav 160 milj. kr. för permanenta och 20 milj. kr. för provisoriska anläggningar.

Av de motionsvis gjorda yrkandena avser det i motionerna I: 382 och II: 475 framställda att möjliggöra en höjning av investeringsramen för grundskolan från av departementschefen föreslagna 310 milj. kr. för permanenta anläggningar till 370 milj. kr. Merkostnaden under nästa års anslag beräknas vid bifall härtill bli ca 10 milj. kr.

Utskottet vill för sin del understryka vilken utomordentlig vikt det har för skolan och dess reformering, att föreliggande byggnadsbehov kan tillgodoses, men måste samtidigt konstatera att samhällsekonomiska överväganden måste få i avgörande grad påverka investeringsramarnas storlek. Inom det investeringsutrymme för skolans del, som av Kungl. Maj:t ansetts föreligga för nästa budgetår, har grundskolan fått en förhandsställning. Utskottet, som finner detta

¹ I motionerna står till följd av tryckfel 235 000 000 kr.

vara välmotiverat, anser sig beträffande det totala investeringsutrymmet och därmed också beträffande det beräknade totala medelsbehovet kunna ansluta sig till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet tillstyrker alltså detta och avstyrker motionerna I: 382 och II: 475.

Vad beträffar det i motionerna I: 387 och II: 490 gjorda yrkandet om en ökning från 80 till 200 milj. kr. av den del av den för grundskolan beräknade investeringsramen, som är avsedd för provisoriska anläggningar, och motsvarande minskning av ramen för permanenta anläggningar, får utskottet framhålla att — framför allt av arbetsmarknadsmässiga hänsyn — planerna för hur ett kommande budgetårs investeringsramar skall disponeras måste vara färdiga åtskilliga månader före budgetårets ingång. Ett tillmötesgående av nu ifrågavarande, motionsvis gjorda yrkande om ändring i de av Kungl. Maj:t föreslagna investeringsramarna skulle för kommunerna med hänsyn till det framskridna planeringsläget medföra ett omfattande arbete med omplaneringar med därav följande säkerligen väsentliga fördyringar och förseningar. Utskottet anser sig med hänsyn härtill icke kunna förorda bifall till motionerna I: 387 och II: 490.

I motionerna I: 266 och II: 341 har föreslagits en skrivelse till Kungl. Maj:t om höjning av statsbidraget till provisoriska skollokaler. Utskottet vill i anslutning härtill framhålla, att det nuvarande statsbidragssystemet i olika hänseenden synes otillfredsställande, bland annat i vad gäller uppdelningen — så som praxis utvecklats sig — mellan permanenta och provisoriska lokaler. Vidare vill utskottet erinra om att statskontoret för några år sedan framlade vissa förslag till ändring i statsbidragsbestämmelserna för skollokaler. Det synes utskottet önskvärt, att ifrågavarande statsbidragsbestämmelser ses över. Vid en dylik översyn bör givetvis den i sistnämnda motioner väckta frågan komma upp till bedömning. Med hänsyn härtill anser sig utskottet icke böra tillstyrka bifall till motionerna I: 266 och II: 341. Utskottet förordar emellertid att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad utskottet anfört i anledning av motionerna I: 266 och II: 341.

Med anledning av det i motionerna I: 402 och II: 478 gjorda yrkandet angående statsbidrag till lokaler, där eleverna kan uppehålla sig under undervisningsfri tid i skolan, får utskottet framhålla, att gällande statsbidragssystem icke utesluter möjligheten av statsbidrag till dylika lokaler. Med hänsyn härtill och till att skolöverstyrelsen, enligt vad utskottet inhämtat, har sin uppmärksamhet riktad på de problem som berörs i motionerna anser utskottet, att motionerna I: 402 och II: 478 inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagen.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att riksdagen må godkänna, att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits statsbidrag må utgå till tekniska hjälpmedel och särskild inredning av lokaler i obligatoriska skolor för specialundervisning i hörselklass;

II. att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 266 och II: 341, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskot-

tet anfört angående behovet av en översyn av statsbidragsbestämmelserna för skollokaler;

III. att motionerna I: 387 och II: 490 icke må bifallas av riksdagen;

IV. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 382 och II: 475, till *Bidrag till byggnadsarbeten inom skolväsendet m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 215 000 000 kr.;

V. att motionerna I: 402 och II: 478 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

74:o) **Bidrag till vissa fullbordade byggnadsarbeten för folkskoleväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 62, s. 340), vilket innebär en minskning av anslaget med 300 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa fullbordade byggnadsarbeten för folkskoleväsendet* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 2 100 000 kr.

75:o) **Bidrag till bostäder för lärare inom det obligatoriska skolväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 63, s. 341), vilket innebär en ökning av anslaget med 250 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till bostäder för lärare inom det obligatoriska skolväsendet* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kr.

Studiesociala ändamål

76:o) **Centrala studiehjälpnämnden m. m.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 1, s. 636 och 637), vilket innebär en ökning av anslaget med 345 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för centrala studiehjälpnämnden och studiemedelsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

I. Centrala studiehjälpsnämnden

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	28 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	632 000
	<hr/> 660 000

II. Studiemedelsnämnderna

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	50 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	570 000
	<hr/> 620 000

Summa kr. 1 280 000

b) till *Centrala studiehjälpsnämnden m. m.*: Avlöningar för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 280 000 kr.

77:o) **Centrala studiehjälpsnämnden m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 2, s. 637 och 638), vilket innebär en minskning av anslaget med 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Centrala studiehjälpsnämnden m. m.*: *Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 644 000 kr.

78:o) **Brevskolestipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 4, s. 640 och 641), vilket innebär en minskning av anslaget med 10 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att för budgetåret 1966/67 högst 220 000 kr. må utdelas till brevskolestipendier;

b) till *Brevskolestipendier* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 140 000 kr.

79:o) **Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 5, s. 641 och 642), vilket innebär en ökning av anslaget med 5 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 19 500 000 kr.

80:o) **Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 6, s. 642), vilket innebär en minskning av anslaget med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.

81:o) **Bidrag till avlöande av föreståndare vid elevhem vid gymnasier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 7, s. 642 och 643), vilket innebär en ökning av anslaget med 50 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till avlöande av föreståndare vid elevhem vid gymnasier m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 189 000 kr.

Diverse

82:o) **1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond. 2. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna H 1 och H 2, s. 644), vilket innebär beträffande det förstnämnda anslaget oförändrad medelsanvisning och beträffande det andra anslaget en höjning med 16 917 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1966/67 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* ett förslagsanslag av 41 000 kr.;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 60 565 000 kr.

83:o) **Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 3, s. 644), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 14 000 kr.

K A P I T A L B U D G E T E N

Statens utlåningsfonder

84:o) **Allmänna studielånefonden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt V: 1, s. 645 och 646), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Allmänna studielånefonden* för budgetåret 1966/67 anvisa ett investeringsanslag av 38 000 000 kr.

85:o) **Studiemedelsfonden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt V: 2, s. 646 och 647), vilket innebär en anslagshöjning med 39 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Studiemedelsfonden* för budgetåret 1966/67 anvisa ett investeringsanslag av 339 000 000 kr.

86:o) **Lånefonden för inventarier i studentbostäder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt V: 3, s. 648), vilket innebär dels en höjning av lånebeloppet per rum från 1 300 till 1 400 kr., dels en anslagshöjning med 3 798 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lånefonden för inventarier i studentbostäder* för budgetåret 1966/67 anvisa ett investeringsanslag av 6 150 000 kr.

87:o) **Lånefonden för studentkårlokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt V: 4, s. 649—653), vilket innebär dels att beslut om lån från förevarande lånefond skall kunna beviljas intill ett sammanlagt belopp av 8 000 000 kr., dels en anslagshöjning med 3 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medge att under budgetåret 1966/67 beslut om lån, som skall utgå från lånefonden för studentkårlokaler, skall kunna beviljas intill ett sammanlagt belopp av 8 000 000 kr.;

b) till *Lånefonden för studentkårlokaler* för budgetåret 1966/67 anvisa ett investeringsanslag av 5 000 000 kr.

88:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avge utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framlagda förslag, nämligen

punkterna B 1—81: Allmänna kultur- och bildningsändamål;
punkten D 10: Pedagogiskt utvecklingsarbete;
punkten D 59: Bidrag till driften av folkhögskolor;
punkten D 60: Bidrag till arvoden åt skolläkare vid folkhögskolor;
punkten D 64: Bidrag till byggnadsarbeten vid folkhögskolor;
punkterna E 1—86: Högre utbildning och forskning;
punkterna F 1—39: Lärarutbildning;
punkten G 3: Studiebidrag m. m.;
punkten III: 1: Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor;
vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 15 mars 1966

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Axel Andersson, fröken Andersson, herrar Einar Persson, Birger Andersson, Fritz Persson, Svensson, Söderberg, Mårtensson, Edström, Herbert Larsson, Thorsten Larsson, Wallmark, Harald Pettersson och Wirtén; samt

från andra kammaren: herrar Bohman, Blidfors, Almgren, Larsson i Hedenäset, fröken Olsson, herrar Lindholm, Arvidson, Lassinantti, Nelander, Mattsson, Berg, Nordstrandh, Källstad, Jönsson i Arlov och Mundebo.

Reservationer

1) vid *punkten 16* (Skolöverstyrelsen: Avlöningar)

a) av herrar *Axel Andersson, Edström, Thorsten Larsson, Harald Pettersson, Wirtén, Larsson* i Hedenäset, *Nelander, Mattsson, Källstad* och *Mundebo*, vilka ansett

dels att det avsnitt i utskottets yttrande på s. 6, som börjar med »Vad angår» och slutar med »förevarande förslag», bort ha följande lydelse:

»Beträffande det i motionerna I: 134 och II: 183 framställda yrkandet om inrättande i skolöverstyrelsen av två konsulenttjänster med uppgift att behandla frågor rörande rörelsehindrade barn finner utskottet i likhet med motionärerna, att åtgärder för en samordning av samhällets insatser för de handikappade är i

hög grad behövliga. En del samordningsproblem för de rörelsehindrade barnen bör kunna lösas av konsulenter inom överstyrelsen. Utskottet biträder motionärernas uppfattning, att överstyrelsens konsulentorganisation för ifrågavarande ändamål bör förstärkas med två tjänster och tillstyrker alltså bifall till motionerna.

Utöver vad som framgår av det föregående har utskottet icke funnit anledning till erinran mot förslaget i propositionen.»

dels ock att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

- »att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 134 och II: 183, såvitt nu är i fråga,
- a) godkänna de i statsrådsprotokollet angivna riktlinjerna för organisationen av arbetet med pedagogiska hjälpmedel;
 - b) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för skolöverstyrelsen enligt vad i statsrådsprotokollet förordats;
 - c) godkänna följande avlöningsstat för skolöverstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 329 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	46 000
3. Arvoden till experter och tillfällig personal m. m., <i>förslagsvis</i>	1 775 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	12 230 000
Summa kr. 19 380 000	

d) till *Skolöverstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 19 380 000 kr.»

b) av herrar *Wallmark* och *Nordstrandh*.

2) *vid punkten 22* (Bidrag till Sveriges elevers centralorganisation) av herrar *Axel Andersson*, *Edström*, *Thorsten Larsson*, *Harald Pettersson*, *Wirtén*, *Larsson* i *Hedenäset*, *Arvidson*, *Nelander*, *Mattsson*, *Källstad* och *Mundebo*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 271 och II: 334 samt I: 391 och II: 467 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 9, som börjar med »Bidrag av» och slutar med »och II: 467», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet vill i detta sammanhang erinra om statsmakternas tidigare ställningstaganden beträffande elevernas medverkan vid utformningen av arbetet i den nya skolan. I den 1962 antagna läroplanen för grundskolan betonas elevrådets centrala roll som kontaktorgan mellan berörda parter inom skolan. Elev-

rådet sägs genom sina verksamhetsformer utgöra en viktig del av skolans samhällsfostran. Elevrådets arbete bör stödjas och uppmuntras av skolan. Skolöverstyrelsen har vidare i den nyligen utkomna skriften 'Arbetstrivsel i skolan' ytterligare vidgat ramen för elevernas medansvar för den nya skolan genom rekommendationer att samarbetsnämnder inrättas vid varje skolenhet med högstadium. Ett förverkligande av detta förslag ställer väsentligt ökade krav på elevrepresentationen vid skolorna.

Utskottet vill vidare erinra om att enligt riksdagens beslut sådana samarbetsnämnder skall inrättas också vid de gymnasiala skolformer, vilka börjar genomföras den 1 juli i år. Dessa nämnder skall framför allt handlägga disciplin- och trivselfrågor.

Utskottet vill framhålla nödvändigheten av att en omfattande utbildnings- och informationsverksamhet bedrivs bland dagens skolungdom för att eleverna skall kunna fullgöra sin del av intentionerna med de stora skolreformerna. Det ankommer till största delen på Sveriges elevers centralorganisation (SECO) att fullgöra denna uppgift. SECO är under snabb utveckling och omvandling. Organisationen representerar f. n. ca 320 000 elever vid ca 500 skolor. Antalet elevråd är i dag 465 fördelade på 20 distrikt. SECO behöver för sin omfattande verksamhet egen instruktör och eget kansli, vartill resurserna f. n. ej räcker.

Skolöverstyrelsen har för sin del föreslagit, att SECO beviljas ett anslag på 100 000 kr. för budgetåret 1966/67. Utskottet ansluter sig härtill. Utskottet är av den uppfattningen, att den utbyggda elevmedverkan i den nya skolan, varom såväl regering som riksdag varit överens, bör följas av en kraftig förstärkning av den centrala elevorganisationens ekonomiska resurser. Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet därför bifall till motionerna I: 271 och II: 334 samt I: 391 och II: 467,»

dels och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag även-
som med bifall till motionerna I: 271 och II: 334 samt I: 391
och II: 467, till *Bidrag till Sveriges elevers centralorganisation*
för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.»

3) vid *punkten 26* (Grundskolor m. m.: Bidrag till driften av grundskolor m. m.)

a) av fröken *Andersson*, herrarna *Wallmark*, *Bohman* och *Nordstrandh*, vilka ansett

dels att det avsnitt i utskottets yttrande på s. 13, som börjar med »Med anledning» och slutar med »från riksdagen», bort ha följande lydelse:

»På grundval av hittills vunna erfarenheter av grundskolan pågår inom skolöverstyrelsen ett omfattande arbete med sikte på en revision av grundskolans läroplan. Genom detta arbete torde visserligen flera av de problem, som berörts i motionerna I: 263 och II: 333, bli belysta och i viss utsträckning kanske också lösta, men alla problemen kan och får icke bedömas enbart av experter. Uppen-

bart är enligt utskottets mening, att problemkomplexet inrymmer sådana avvägningsfrågor på bl. a. det samhällsekonomiska planet både av personell och materiell art, att de bör behandlas inom en parlamentarisk utredning. Utskottet tillstyrker därför bifall till motionerna I: 263 och II: 333. Därest riksdagen beslutar i enlighet härmed, får syftet med motionerna I: 381 och II: 474, såvitt gäller punkten I. i motionernas hemställan, anses tillgodosett. Sistnämnda motioner synes i så fall i angivna del inte böra föranleda någon åtgärd från riksdagen.»

dels ock att punkten IV. i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»IV. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 263 och II: 333, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om parlamentarisk utredning och förslag rörande möjligheterna att på kort respektive lång sikt vidtaga förbättrande åtgärder på grundskolans högstadium inom ramen för samhällets resurser;»

b) av herrar *Axel Andersson, Edström, Thorsten Larsson, Harald Pettersson, Wirtén, Larsson* i Hedenäset, *Nelander, Mattsson, Källstad* och *Mundebo*, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 14, som börjar med »Det synes» och slutar med »riksdagens åtgärd», bort ha följande lydelse:

»I likhet med motionärerna finner utskottet anledning beklaga departementschefens uttalande, att han icke är beredd att biträda skolöverstyrelsens förslag om medelsanvisning för bidrag till skrivhjälp åt lärare vid de kommunala skolorna såvitt gäller andra skolformer än gymnasier och fackskolor. Utgifter till förevarande ändamål är enligt utskottets uppfattning att betrakta som en del av lärarlönekostnaderna; de bör därför vara statsbidragsgrundande. Detta krav accentueras av angelägenheten av att skrivhjälp snarast ställes till förfogande för lärarna, så att dessa verkligen får möjlighet att ägna sig åt sina pedagogiska uppgifter. Överläggningar i frågan mellan staten och kommunförbunden bör komma till stånd. Utskottet ansluter sig sålunda till den under punkten II. i motionerna I: 381 och II: 474 gjorda hemställan.»

dels ock att punkten VI. i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»VI. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 381 och II: 474, såvitt avser punkten II., i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om upptagande av överläggningar mellan staten och kommunförbunden beträffande frågan om utformningen av statsbidrag till skrivhjälp åt lärare;»

4) vid *punkten 27* (Grundskolor m. m.: Särskilt stöd åt undervisningen i rikets nordligaste gränsorter m. m.) av herrar *Thorsten Larsson, Harald Pettersson, Larsson* i Hedenäset, *Lassinantti* och *Mattsson*, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 17, som börjar med »Utskottet vill» och slutar med »och II: 480», bort ha följande lydelse:

»Utskottet vill med anledning av yrkandet i motionerna erinra om att riksdagen tidigare år i avvaktan på utredning och förslag angående ett nytt statsbidragssystem för folkhögskolorna under anslaget Bidrag till driften av folkhögskolor ställt särskilda medel till förfogande till provisorisk förstärkning av skolornas driftbidrag. Sedan nämnda utredning numera avslutats, har proposition i anledning av utredningsförslaget avlämnats till årets riksdag. Då någon reell minskning av statens stöd till Tornedalens folkhögskola icke torde vara avsedd, synes med hänsyn till det nu anförda icke finnas tillräckliga skäl att under förevarande anslag för nästa budgetår beräkna medel till särskilt stöd åt denna folkhögskola. Däremot anser sig utskottet böra biträda motionärernas yrkande om en ökning i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag av det under anslaget beräknade beloppet till bygdekursur. Utskottet finner sig sålunda böra tillstyrka motionerna I: 386 och II: 480 i vad de avser ökad medelsanvisning till bygdekursverksamheten och beräknar för ändamålet ett avrundat belopp av 26 000 kronor.»

dels ock att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 386 och II: 480, till *Grundskolor m. m.: Särskilt stöd åt undervisningen i rikets nordligaste gränsorter m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 110 000 kr.»

5) vid *punkten 35* (Bidrag till driften av kommunala gymnasiala skolor) av herrar *Thorsten Larsson, Harald Pettersson, Larsson* i Hedenäset och *Mattsson*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 381 och II: 474, *punkten V.*, och att därför

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 20, som börjar med »Utskottet anser» och slutar med »till erinran», bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn till det ansvar det allmänna har för att behövlig kompletteringsundervisning kommer till stånd vid övergången till nya skolsystem vill utskottet, som understryker att brist på ekonomiska resurser inte bör få lägga hinder i vägen för tillgripande av stödåtgärder och som icke har någon erinran mot att dylika får ifrågakomma även i matematik för elever på handelsgymnasiets ettåriga studentlinje, ansluta sig till det under *punkten V.* i motionerna I: 381 och II: 474 gjorda yrkandet. Utskottet tillstyrker alltså bifall till detta.

Utskottet biträder i övrigt Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.»

dels ock att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 381 och II: 474, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till driften av kommunala gymnasiala skolor* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 623 434 000 kr.»

6) vid *punkten 55* (Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m.) av herr *Axel Andersson*, fröken *Andersson*, herrar *Edström, Thorsten*

Larsson, Wallmark, Harald Pettersson, Wirtén, Bohman, Larsson i Hedenäset, Nelander, Mattsson, Nordstrandh, Källstad och Mundebo, vilka ansett

dels att det avsnitt i utskottets yttrande på s. 27, som börjar med »Utskottet är» och slutar med »förevarande förslag», bort ha följande lydelse:

»Den yrkesutbildning, som äger rum inom näringslivet bör enligt utskottets mening stimuleras och stödjas. Inte minst är det angeläget, att antalet bidragsrum under förevarande anslag avpassas så att ungdomens vilja och intresse för att erhålla en av arbetsmarknadsparterna godkänd yrkesutbildning kan tillgodoses bättre. Den av överstyrelsen föreslagna ökningen av antalet bidragsrum med 400 bör genomföras med hänsyn till efterfrågan på utbildning. Utskottet biträder därför det i motionerna I: 408 och II: 492 framförda yrkandet och anser alltså, att nämnda motioner bör bifallas av riksdagen.»

dels ock att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 408 och II: 492, till *Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 3 949 000 kr.»

7) vid punkten 73 (Bidrag till byggnadsarbeten inom skolväsendet m. m.) av herrar Axel Andersson, Edström, Thorsten Larsson, Harald Pettersson, Wirtén, Larsson i Hedenäset, Nelander, Mattsson, Källstad och Mundebo, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande, som på s. 33 börjar med »Utskottet vill» och på s. 34 slutar med »och II: 475», bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn till den utomordentliga vikt för skolan, som ett tillgodoseende av föreliggande byggnadsbehov har, anser utskottet det ofrånkomligt med en viss utökning av det av Kungl. Maj:t för nästa budgetår beräknade investeringsutrymmet för permanenta anläggningar för grundskolans behov. En sådan är nödvändig om grundskolan skall kunna genomföras i den ordning, som förutsatts av riksdagen. Utskottet föreslår därför, att riksdagen i anledning av motionerna I: 382 och II: 475 beslutar en höjning av förevarande anslag med 5 milj. kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag. Härigenom möjliggöres en utökning av den i propositionen förutsatta investeringsramen för permanenta grundskoleanläggningar med omkring 30 milj. kr. Utskottet tillstyrker därför motionerna I: 382 och II: 475.»

dels ock att utskottets hemställan under punkt IV. bort ha följande lydelse:

»IV. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 382 och II: 475, till *Bidrag till byggnadsarbeten inom skolväsendet m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 220 000 000 kr.;

Särskilda yttranden

1) vid *punkten 22* (Bidrag till Sveriges elevers centralorganisation) av fröken *Andersson*, herrar *Wallmark*, *Bohman* och *Nordstrandh*, vilka anförde:

»Elevernas medverkan i den framväxande nya skolan är värdefull och förtjänt av stöd och uppmuntran. Samhällets inställning har för SECO:s centrala verksamhet tagit sig uttryck i bidrag av statsmedel, och den centrala organisationen syns f. n. relativt väl utvecklad. Nu synes förestå en utbyggnad och effektivisering på det lokala planet. Här kan komma att behövas hjälp och bistånd från de kommunala skolmyndigheterna i form av lokaler och liknande till de lokala elevrådets förfogande, varigenom skapas goda arbetsmöjligheter för elevrepresentationen vid skolorna.»

2) vid *punkten 26* (Grundskolor m. m.: Bidrag till driften av grundskolor m. m.) av fröken *Andersson*, herrar *Wallmark*, *Bohman* och *Nordstrandh*, vilka beträffande den på s. 14 och 15 behandlade frågan om klassernas storlek anförde:

»Det statistiska material, på vilket kravet om omedelbara åtgärder för att höja klassernas genomsnittstorlek i grundskolan och folkskolan bygger, syns icke vara helt entydigt och borde ha gjorts till föremål för en förnyad analys. Oberoende av de statistiska uppgifternas tillförlitlighet måste emellertid framhållas, att det, när det gäller storstadsregionerna, förefaller vara en olycklig utveckling med tanke på de disciplinproblem som otvivelaktigt redan finns att försöka öka klassmedeltalet utöver vad skolberedningen räknade med. Särskilt gäller detta högstadiet. För landsbygdselevernas del kan de rekommenderade åtgärderna innebära bl. a. längre resor och därmed längre skoldagar. Förhoppningarna om att minska lärarbristen genom en ökning av klassmedeltalen kan på längre sikt visa sig bedrägliga. Utsikterna till ännu fler disciplinproblem och ännu mindre chanser till individuell undervisning kommer knappast att göra läraryrket mera lockande.»